

3. Вікіпедія - Комп'ютерна гра «Дарвін».
4. URL: Дарвін (комп'ютерна гра) — Вікіпедія (wikipedia.org)
5. 3.Правила безпеки від зараження вірусами
6. URL: Рекомендації, як захистити комп'ютер від вірусів: 10 правил безпеки від зараження інтернет-вірусами | Bitdefender.ua

УДК 004:351.862.2

Семен О.Д. здобувач
Зелінська О.В. доцент
кафедри інформаційних технологій

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Донецький національний університет імені Василя Стуса м. Вінниця

У сучасному світі інформаційні технології відіграють неоціненну роль у багатьох сферах життя. Наука значно спростила людям життя, створивши інтернет. Але, на жаль, блага цивілізації дуже часто використовуються людьми проти людей. Окрім війни на полі бою, є війна в інформаційному просторі. Як інформаційні технології впливають на захист населення під час війни?

У стані стресу суспільство дуже чутливе до будь-якого впливу, тому вороги не хestують цим скористатися, проводячи інформаційно-психологічні операції, з метою поширення паніки. Існує багато способів інформаційного впливу [2]:

1. поширення фейків
2. маніпулювання
3. поширення дезінформації

Про кожен з цих способів поговоримо окремо. Фейк – це спотворений, або вигаданий факт, для подання неправдивої інформації. Поширюючи фейки ворог керує настроями населення, залякуючи його чи навпаки заспокоюючи, щоб використати їх вигідним для себе чином. Наприклад, під час війни росія активно поширювала фейки про успішний прорив української лінії оборони та про те, що деякі міста на сході вже під контролем російських військ, таким чином сіючи паніку серед населення.

Маніпулювання – це заклики до певних дій, підкріплені мотивуючими фактами. Такими діями вороги могли створювати дефіцит продовольчих товарів або виманювати дані про населення чи положення військ ЗСУ. Наприклад, після поширення інформації в інтернеті про наступ на місто в Херсонській області та спонукання до створення запасів, в решті міст України почалась масова закупівля солі, бо мав статися її дефіцит. Виявилося, що це був фейк, дефіциту солі не сталося, але населення створило штучний дефіцит, викупивши всю сіль. Цей приклад добре пояснює принцип маніпулювання [3].

Поширення дезінформації – це цільове поширення фейків та маніпуляцій, для досягнення стратегічної цілі [2]. Такою стратегічною ціллю може бути розпалювання національної ворожнечі. Приклад російсько-української війни показує, що метою держави-агресора став розбрат східної та західної частини України, на історичному підґрунті. Ще з 2014 поширювалися тези, про утиск російського населення на території Донбасу та Криму, про утиск російської мови на теренах України – це все підбурювало українське населення до чвар [3].

Щоб запобігти поширенню неправдивої інформації, треба знищити джерела її надходження та поширювати більше правдивої. Для цього об'єднані сили кіберполіції та населення, яке розбирається у програмуванні, проводили рейди, блокуючи або перевантажуючи джерела пропаганди. Також створюються групи державних служб в соцмережах, які спростовують поширені фейки, таким чином понижуючи рівень паніки серед населення [1].

Поговоримо про те, як інформаційні технології впливають на захист населення в реальному світі. Захист це поняття багатогранне, він може бути фізичним, моральним, правовим. Під час війни існує багато небезпек, які загрожують добробуту та життю населення. Під небезпекою маються на увазі: ракетні атаки, терористичні акти, авіаудари, продовольча криза та інше. Інформаційні технології допомагають державі та населенню краще справлятися з такими ситуаціями.

Завдяки інформаційним технологіям держава створила систему сповіщення населення про загрози. За допомогою соцмереж поширюється інформація про ситуацію на фронті, прогнози на плани ворога та застереження в разі надзвичайних ситуацій.

У разі військової загрози населенню, для тих у кого немає доступу до інтернету, створили систему оповіщення по мобільному зв'язку, коли в користувача на екрані впливає сповіщення і подаються звуковий та вібро сигнали. Таким чином, держава попереджає населення про надзвичайну ситуацію та вказує заходи, яких треба вжити для порятунку життя.

З приходом війни зростає навантаження на системи комунального забезпечення. Якщо населення попередити завчасно, то йому буде легше пережити період, доки лінії забезпечення будуть ремонтувати. Інформаційні технології дають можливість державним структурам комунального забезпечення підтримувати зв'язок із споживачами. Так, у разі екстреної ситуації можна понизити навантаження, сповістивши про таку необхідність споживачів, або ж сповістити населення та дати час підготувати стратегічні запаси, у разі, якщо необхідно припинити забезпечення.

Під час війни з'являється багато постраждалого населення з прифронтової зони, завдяки інформаційним технологіям створилася система волонтерської допомоги, яка забезпечує постраждалих первинною допомогою, а згодом і всім необхідним. Волонтери надзвичайно важливі під час війни, вони забезпечують армію та мирне населення. Така робота потребує злагодженої взаємодії та правильної логістики. Інформаційні технології дали можливість швидко

формувати запити населенню, а волонтерам якісно організувати логістику доставок та знаходження необхідних речей. Також завдяки інформаційним технологіям існує тісний зв'язок між армією та населенням: відкриваються збори на закуп потрібної техніки, ліків, продуктів військового побуту, на допомогу пораненим бійцям.

У незвичайні часи змінюється побут. З розвитком інформаційних технологій з'явилася можливість почерпнути інформацію на будь-яку тему з інтернету. Цивільне населення може самостійно підготуватися до надзвичайних ситуацій, не очікуючи на сповіщення про них. В інтернеті можна знайти інформацію про все: як забезпечити будинок електроенергією, як ефективно зберігати тепло, які ліки та продукти повинні бути на випадок надзвичайної ситуації, що робити якщо в місті воєнні дії або сталася техногенна катастрофа. Інтернет дає можливість спілкуватися людям та ділитися досвідом, тому ті хто хочуть чомусь навчитися, щоб самостійно себе убезпечити – мають таку можливість завдяки інформаційним технологіям.

Підбиваючи підсумки, інформаційні технології значно полегшують організацію захисту населення під час війни. Вони дають можливість підготуватися до небезпеки, сформувати систему сповіщення населення, організувати якісні комунікації та логістику, для забезпечення населення та армії. Інформаційні технології дали змогу населенню бути обізнаними у різних сферах, в тому числі і військовій. Тому внесок надбань інформаційних технологій в захист населення – неоціненний.

Список використаних джерел

1. Стратегічні цілі інформаційної безпеки України URL:
<https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/7-strategichnyh-tsilej-informatsijnoyi-bezpeky-ukrayiny/>
2. Інформаційна війна URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційна_війна
3. Дезінформація під час російсько-української війни URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Дезінформація_під_час_російсько-української_війни

УДК 004.04

*Семенюк А. М., здобувач гр. КН-21-Б2
Ніколюк П.К., д. ф.-м.н., професор,
професор кафедри інформаційних
технологій*

ООП ДЛЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

І. Вступ

Інформація в умовах сьогодення, це не лише соціальна складова, а й